

Český jazyk a literatura – 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a začlenění průřezových témat	Poznámky
<i>na konci 5. ročníku díky (v) předmětu Český jazyk a literatura žák:</i>			
I. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
pozorně naslouchá, vědomě při tom používá mluvy těla, adekvátně dešifruje neverbální sdělení mluvčího, dává mluvčímu známky zaujetí, parafrázuje (zopakuje vlastními slovy, co mluvčí řekl), pokouší se shrnout to, co bylo řečeno, komentuje vyslechnuté, projevuje vhodným způsobem souhlas či nesouhlas, diskutuje o tom, co bylo řečeno, zapamatuje si to a reprodukuje podstatné myšlenky, podává zpětnou vazbu	komunikační prostředky	OSV 2.3.	
sestaví samostatně jednoduchou osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří souvislý projev, vhodně jej oživuje a udržuje zájem adresáta projevu, při výstavbě projevu dodržuje logický postup (časový i jiný),	vypravování osnova		
srozumitelně popisuje své činnosti, předměty, osoby a prostředí	popis		
napiše jednoduchou zprávu, oznámení, inzerát, vyplní přihlášku a dotazník	zpráva, oznámení, inzerát,		
prostřednictvím „já – výroků“ nejen reaguje směrem ke spolužákům, ale i argumentuje	využívání „já – výroků“, argumentace	OSV 2.4.	
při ústním projevu používá správné a zřetelné výslovnosti, vhodné intonace, přiměřené hlasitosti a tempa řeči, rytmu řeči a pauz, využívá gestiky a mimiky	paralingvistické prostředky, vhodná mimika a gestika		
píše svým osobitým rukopisem (psacím písmem) při dodržení úhlednosti, čitelnosti a plynulosti písemného, cílevědomě si osvojuje pravidla správného pravopisu (lexikálního i syntaktického), člení text na odstavce	psaný projev		
tvoří si přehledné zápisy	přehledné zápisy		
vědomě rozvíjí svou slovní zásobu, hledá a poznává slova významově blízká s různým stylistickým zabarvením (např. dům – domeček, ale i barák, panelák)	rozvoj slovní zásoby		
vhodným způsobem prezentuje výsledky své nebo skupinové práce, používá k tomu předem připravené písemné texty na flipu či tabuli	prezentace		
rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace v masmédiích, rozeznává skryté významy a záměry autora (ústního i písemného projevu)	rozpoznávání manipulativních prostředků	MEDI 1.4.	
v diskusi postupuje podle dohodnutých pravidel, v případě potřeby si udělá čas na rozmyšlení odpovědi (reakce), neodbíhá od tématu, drží se ho, rozvíjí myšlenky druhých, navazuje na ně	diskuse	OSV 2.3.	

II. JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Úvod do českého jazyka			
Vyhledává významy i pravopis slov v Pravidlech českého pravopisu a ve Slovníku spisovného jazyka českého	práce s Pravidly a Slovníkem spisovného jazyka českého		
Zvuková stránka jazyka, hláskosloví a pravopis			
na základě rozeznání předpon píše správně slova se skupinou bě/bje, vě/vje a pě	psaní skupin s ě		
v písemném projevu správně používá předložky s, z	předložky s, z		
píše správně nejčastěji používaná slova s předponou s-, z- a vz-	předpony s, z, vz		
píše správně skupiny mě v kořenu slova a mě/mně u příslovčí odvozených z přídavných jmen	psaní mě, mně v příslovcích		
píše správně i/y v nejčastěji používaných zvukových homonymech typu (býlí, bílí...)	psaní i/y v homonymech		
Slovní zásoba a tvoření slov			
používá obvyklé české iniciálové zkratky	iniciálové zkratky		
provádí rozbor stavby jednoduchých slov - rozezná u nich jednotlivé morfémy	kořen, předpona, příponová část		
Tvarosloví			
rozpozná jednodušší příklady všech slovních druhů	slovní druhy		
používá správné tvary podstatných jmen (včetně vzoru předseda a soudce), při psaní koncovek podstatných jmen se řídí jejich vzory	podstatná jména		
rozliší druhy přídavných jmen, skloňuje přídavná jména	přídavná jména		
používá správné tvary sloves, určí u nich mluvnické kategorie včetně způsobu podmiňovacího (přítomného)	slovesa		
pomocí přehledů určí druhy zájmen, skloňuje některá zájmena	zájmena		
pomocí přehledu určí druhy číslovek, skloňuje některé číslovky	číslovky		
Skladba			
uvědoměle používá a v jednoduchých větách vyhledá podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný a přísudek	druhy podmětů		
píše správně koncovky přičestí minulého ve shodě přísudku s jednočlenným podmětem (i nevyjádřeným)	shoda		
klade správně čárku v jednoduchých případech větných a v jednoduchých souvětích	interpunkce v jednoduchých případech syntaktického pravopisu		
píše správně <u>základní</u> interpunkci u přímé řeči	jednoduchý zápis přímé řeči		

III. LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
čte plynule, výrazně a s porozuměním nahlas i potichu přiměřeně náročné texty, výstižně reprodukuje hlavní myšlenky, které odliší od podružných informací, posoudí úplnost či neúplnost sdělení	čtení s porozuměním předvídá pokračování textu, klade si otázky k textu i za něj, diskutuje o přečteném, vyjadřuje své pocity a dojmy z přečteného		
vyhledává informace v odborném textu, encyklopediích	práce s informacemi		
vede si strukturované zápisky o přečtených knihách	zápisky o knihách		
čte ukázky z různých žánrů a hovoří o nich	hádanka, říkanka, pohádka, bajka, povídka		
rozliší řeč autora a postav	autorská řeč, postavy		
charakterizuje hlavní a vedlejší postavy	hlavní a vedlejší postavy díla		
v poezii vyhledá jednoduché příklady přirovnání a básnických vyjádření	přirovnání		
výrazně přednáší vhodné literární texty	recitace		
rozpozná dialog a monolog			
dramatizuje vybrané texty i s pomocí zástupných rekvizit	dramatizace scénář scénárista a režisér		
vytváří jednoduchá literární dílka pro školní časopis	vlastní tvorba	OSV 1.5.	